

🎵 AKTYWNOŚĆ · KUSTOSZ PAMIĘCI - MĘSKA IZBA PAMIĘCI: PRZEDMIOTY, NARZĘDZIA, HISTORIE

Kustosz Pamięci - Męska Izba Pamięci: Przedmioty, Narzędzia, Historie

Techniczny: Stworzenie fizycznej ekspozycji. Uczestnicy nie tylko przynoszą przedmioty, ale własnoręcznie budują aranżację, tworzą opisy techniczne, dbają o oświetlenie i montaż. **Społeczny (Ukryty):** Docenienie...

POZIOM TRUDNOŚCI
Łatwy

UCZESTNICY
Mała grupa

MIEJSCE
Pomieszczenie

ORGANIZACJA
Cykliczny

Wprowadzenie

Jest to działanie łączące pracę techniczną z dokumentowaniem historii, polegające na stworzeniu fizycznej ekspozycji dawnych narzędzi i przedmiotów. Seniorzy występują w roli „Kustoszy” lub „Wystawców”, którzy własnoręcznie budują aranżację wystawy, tworzą opisy techniczne eksponatów i opowiadają o ich działaniu. Aktywność skupia się na funkcjonalności przedmiotów jako pretekście do przywoływania wspomnień związanych z pracą zawodową i dawną techniką.

Cel scenariusza

Techniczny: Stworzenie fizycznej ekspozycji. Uczestnicy nie tylko przynoszą przedmioty, ale własnoręcznie budują aranżację, tworzą opisy techniczne, dbają o oświetlenie i montaż. Społeczny (Ukryty): Docenienie doświadczenia życiowego. Mężczyzna w roli „Kustosza” lub „Eksperta” czuje się ważny i potrzebny. Przełamanie izolacji poprzez rozmowę o konkretach (przedmiocie), co jest naturalnym sposobem komunikacji mężczyzn („Ramię w ramię” – skupiamy się na obiekcie, relacja tworzy się przy okazji). Ochrona lokalnego dziedzictwa.

Dla kogo

Mężczyźni 60+, którzy posiadają w domach, piwnicach czy garażach „skarby” (stare narzędzia, pamiątki wojskowe, zdjęcia, sprzęt sportowy, modele). Osoby wycofane, które nie przyjdą na „kawę i ciastko”, ale przyjdą pokazać unikalny bagnet dziadka lub strug stolarski, którego nikt inny nie ma.

1 Krok 1: Rekrutacja - Wyzwanie, a nie prośba.

Unikaj sentymentalizmu. To inwentaryzacja historycznych zasobów lokalnych.

1. **Komunikat:** „Poszukujemy eksponatów techniki, historii i codzienności. Masz stary aparat, narzędzie rzemieślnicze, pamiątkę z wojska? Zostań współtwórcą wystawy.”
2. **Gdzie:** Sklepy narzędziowe, tablice przy garażach, koła wędkarskie, marketing szeptany.
3. Bezpośrednia wizyta u „majstrów” w okolicy. Ogłoszenie w lokalnej gazecie/internecie jako akcja „Ocalić od zapomnienia - Męskie Historie Dzielnicy”. Współpraca z biblioteką (często mają już gabloty).

2 Krok 2: Spotkanie Robocze

To kluczowy moment „ramię w ramię”. Nie sadzaj ich w kółku terapeutycznym. Rozłóżcie przedmioty na dużym stole.

1. **Zadanie:** Każdy krótko prezentuje co przyniósł (technika, pochodzenie, rok). Reszta grupy dopytuje: „A jak to działało?”, „Z jakiej to stali?”.
2. **Dokumentacja:** Wspólnie stwórzcie „Metryczki Eksponatów”. Niech uczestnicy sami napiszą/podyktują krótki opis techniczny i historię. To buduje dumę.
3. **Selekcja:** Jeśli ktoś przyniósł „śmieci”, grupa decyduje co wchodzi na wystawę. To uczy negocjacji.

3 Krok 3: Montaż Wystawy - Praca Warsztatowa

Wystawa sama się nie zrobi. To męska robota.

1. **Podział ról:** Ktoś zmysłem technicznym montuje oświetlenie. Ktoś inny układa kompozycję. Ktoś drukuje/wypisuje etykiety.
2. **Niski budżet:** Wykorzystajcie stoły w świetlicy przykryte szarym papierem pakowym (surowy, męski styl). Opisy odręczne markerem na kartonikach.
3. **Wyższy budżet:** Wykorzystanie antyram, wynajęcie profesjonalnych gablot. Możliwość nagrania krótkich filmików (smartfonem) z opowieścią właściciela i wygenerowanie kodów QR przy eksponacie (dla wnuków).

4 Krok 3: Wernisaż - Dzień Eksperta

Oficjalne otwarcie.

1. Uczestnicy stoją przy swoich przedmiotach. Pełnią rolę kustoszy/przewodników. Odpowiadają na pytania odwiedzających. To moment największej gratyfikacji – są w centrum uwagi jako posiadacze wiedzy.
2. Zaproszenie szkoły/wnuki – element międzypokoleniowy. Mężczyzna pokazujący wnukowi, jak działał stary kompas, zyskuje autorytet.

5 Krok 4: Zamknięcie i Decyzja

Po wystawie (np. po tygodniu):

1. Wspólne sprzątanie i demontaż (ważny rytuał zamknięcia).
2. Decyzja: Czy robimy katalog w wersji cyfrowej? Czy powtarzamy za rok z innym tematem (np. „Motoryzacja”)?

Potrzebne zasoby

1. **Przestrzeń:** Bezpieczne miejsce na ekspozycję (gabloty, stoły, podesty).
2. **Materiały:** Karton, brystol do opisów, trytytki, sznurek, ewentualnie ramy.
3. **Sprzęt:** Oświetlenie punktowe (lampki biurowe wystarczą), aparat/telefon do dokumentacji.

WSKAZÓWKI

1. **Status:** Nazywaj uczestników „Kustoszymi”, „Wystawcami”, „Kolekcjonerami”. Nigdy „podopiecznymi”.
2. **Narracja:** Skupiaj się na działaniu przedmiotu. Emocje wyjdą same, gdy mężczyzna zacznie opowiadać, w jakich trudnych warunkach używał tego sprzętu.
3. **Współpraca:** Jeśli jeden senior ma przedmiot, a drugi ma auto – niech ten drugi przywiezie pierwszego z eksponatem. Budowanie sieci samopomocy.

Element rywalizacji

1. **„Tajemniczy Obiekt”:** Wystawcie jeden przedmiot, którego przeznaczenie jest zagadką. Konkurs dla zwiedzających i uczestników na odgadnięcie „co to jest”.
2. **„Złoty Kustosz”:** Głosowanie publiczności (wrzucanie żetonów/fasolek do słoików przy eksponatach) na najciekawszą historię lub przedmiot. Zwycięzca otrzymuje symboliczny dyplom lub nagrodę (np. bon do sklepu majsterkowicza).
3. **„Mapa Pochodzenia”:** Wielka mapa na ścianie, gdzie zaznaczamy szpilkami, skąd pochodzą przedmioty lub gdzie były używane (pokazuje skalę historii grupy).

BARIERY I ZALECENIA

1. **Obawa o kradzież/zniszczenie:** Seniorzy boją się o swoje pamiątki. Rozwiązanie: Wystawa tylko pod nadzorem (dyżury uczestników – dodatkowa aktywizacja) lub w zamkniętych gablotach. Spisanie protokołu przekazania (formalizacja buduje poczucie bezpieczeństwa).
2. **„To tylko stare graty”:** Poczucie, że przedmiot jest nieważny. Rozwiązanie: Lider/Animator musi nadać rangę. „To nie jest stary młotek, to narzędzie, którym zbudowano ten dom”. Pokazanie kontekstu historycznego.
3. **Dominator:** Jeden uczestnik zagaduje wszystkich. Rozwiązanie: Sztywne ramy czasowe na opowieść podczas wernisażu (np. 3 minuty) lub forma pisemna opisu, która „mówi” za uczestnika.

Linki i inspiracje

→ <https://youtu.be/mrq8CMFIUSw>

→ <https://www.thunderbaymuseum.com/projects/places-and-faces/>

**KONIEC
SCENARIUSZA**